

INFORME
PROCÉS PARTICIPATIU DE
L'AVANÇ DE PLANEJAMENT DELS EIXOS VERDS
DE CASTELLDEFELS

TROBADA SECTORIAL AMB ASSOCIACIONS VEÏNALS

Gener de 2023

Impulsat per:

Amb el suport tècnic de:

PRESENTACIÓ

L'Ajuntament de Castelldefels i l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) estan treballant per tal de definir un nou model d'estructura dels espais lliures urbans per al municipi de Castelldefels que permeti desplegar modificacions de planejament i projectes de millora de l'espai públic i la mobilitat. Concretament, es proposa establir sis eixos estructurants que hauran de recosir la ciutat en el sentit mar-muntanya. D'est a oest, aquests eixos són el canal olímpic, el del centre, el passeig del bosc, l'eix de Ca n'Aimeric, el de Bellamar i el del barri del Poal.

Aplicar aquest nou model de ciutat requereix, entre altres actuacions, de la realització de diverses modificacions puntuals del PGM i així aconseguir:

- ❖ Articular el territori a partir d'una estructura policèntrica per acostar serveis de proximitat a la ciutadania, evitant els desplaçaments innecessaris.
- ❖ Fomentar una mobilitat activa i sostenible.
- ❖ Afavorir la cohesió social per mitjà de l'habitatge, l'espai públic, els equipaments i el transport públic.
- ❖ Procurar la diversitat d'activitats en els teixits que evitin les especialitzacions funcionals excessives, com són les urbanitzacions residencials sense serveis.

1

En tractar-se d'un projecte de gran abast, que afecta a tota la ciutat i afecta molts sectors (urbanístic, mediambiental, transport...), l'Ajuntament de Castelldefels va iniciar un procés de debat públic per tal d'informar sobre les modificacions del Planejament i debatre les característiques que podrien tenir aquests espais integrats en els eixos.

Fig 1. Eixos i punts d'actuació del MPG

DESCRIPCIÓ DE LES TROBADES

La trobada té l'objectiu d'explicar l'Avanç de planejament dels Eixos Verds perquè els veïns i les veïnes de Castelldefels puguin conèixer els criteris sobre els quals es vol dissenyar el nou model de ciutat que es vol per la projecció del futur del municipi, i recollir noves propostes a tenir en compte per les properes fases de l'estudi.

Per facilitar l'assistència de públic, i posar en relleu el desig d'apropament i col·laboració per part de l'Ajuntament, s'han programat diverses trobades, anomenades sectorials, perquè agrupen a agents d'un mateix àmbit, s'han agrupat de la següent manera:

- ❖ Premsa
- ❖ Plataformes mediambientals
- ❖ Associacions veïnals
- ❖ Entitats culturals, socioculturals, esportives i solidàries
- ❖ Hosteleria, comerç, educació (centres educatius, Campus Universitari i AFAs)

2

DESENVOLUPAMENT DE LA TROBADA

Presentació

Es comença donant la benvinguda a les **17 persones**, representants de 12 Associacions veïnals del municipi, i explicant que la trobada és per presentar l'avanç de planejament dels Eixos Verds, que regidoria només estarà a l'inici per fer la presentació i després marxarà. La raó és que ara s'està en un moment d'escolta a la ciutadania des d'una part més tècnica, sense influència política.

La idea és treballar conjuntament. Les tècniques d'urbanisme podran respondre les seves preguntes i l'equip d'EIDOS recollirà les aportacions i propostes de totes les sessions realitzades per incloure-les en un informe que es farà arribar a l'Ajuntament. Posteriorment, l'Ajuntament elaborarà un document de retorn raonant quines propostes s'han rebutjat, quines s'han acceptat i quines requereixen d'un estudi més detallat.

Jordi Maresme, regidor de Medi Ambient i Sostenibilitat, inicia el torn de paraula explicant que **l'avanç de planejament no té cap valor normatiu, però sí que permet fer una feina d'escolta activa per pensar, entre tots i totes, el nou model de ciutat que es vol en les properes dècades**. És un tema de futur. L'ajuntament està obert a les modificacions que es vulguin aportar i que, tècnicament, es puguin incorporar. El principal objectiu és l'ampliació i protecció del massís del Garraf, igual que es va fer amb la platja, alhora que connectar mar i muntanya. A continuació, Eva López, regidora d'Urbanisme i d'obres públiques, comenta que fer el planejament és una oportunitat que cal valorar, perquè l'actual és de l'any 1976 i Castelldefels ha crescut demogràficament i socialment des de llavors (per exemple, abans era un municipi de 2a residència i ara és de 1a). És important que tothom pugui participar i dir la seva.

Fig 2. *Presentació política*

3

Exposició informativa

A l'Annex es pot consultar l'argumentari de la presentació de l'avanç de planejament que les tècniques dels Serveis Territorials han presentat a les trobades sectorials realitzades amb les diverses associacions del municipi.

Fig 3. *Presentació tècnica*

Torns de paraula

Com el grup és molt nombrós, l'equip de dinamització convida a les persones assistents a distribuir-se en dos grups (a cadascun d'ells hi haurà una tècnica de l'ajuntament) perquè tothom pugui gaudir del torn de paraula i preguntar a les tècniques els seus dubtes o aportar propostes de millora de l'avanç de planejament presentat. No obstant això, varies persones mostren la seva disconformitat a fer dos grups al·legant que volen sentir el que es dirà a l'altre grup i que prefereixen fer les intervencions a veu alçada en un únic grup. S'explica que es gravarà tot el que es digui a les taules per realitzar un informe on es recullin els comentaris de les intervencions, que després s'enviarà a l'Ajuntament i que aquest el farà públic (penjant-lo a la plataforma i enviant-lo al correu electrònic que han deixat en el moment d'entrar a la sessió). D'altra banda, si es fan 2 grups es garanteix que hi hagi un major nombre d'intervencions i el resultat final sigui més ric. Malgrat aquests aclariments, diuen que prefereixen fer un únic grup i gaudir només d'un torn de paraula, que no pas fer-ne dos i poder fer més intervencions. Així que finalment només es fa un únic grup.

La primera intervenció pregunta per les diferents **qualificacions de sòl** i les tècniques de l'ajuntament expliquen que el sòl urbanitzable és aquell que és susceptible d'edificació mitjançant un projecte urbanístic, tot i que estigui catalogat com zona verda. Això és el que ha passat a una de les zones de les vores del Garraf, ja que s'han rebut dues peticions per construir i, de moment, s'ha aconseguit aturar. En canvi, si es qualifica com a no urbanitzable, es protegeix el terreny perquè això vol dir que no es pot urbanitzar. Pel que fa als metres quadrats que passen d'urbanitzable a no urbanitzable, actualment una part és zona verda i una altra d'equipaments. No obstant això, es podria edificar si es considerés necessària, i per evitar-ho es volen qualificar com a zona no urbanitzable.

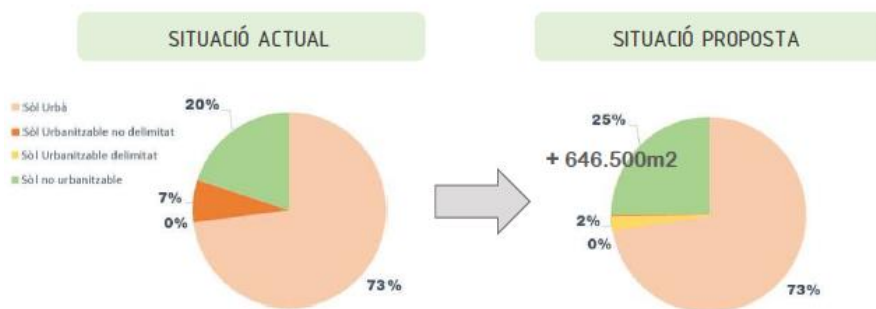

Fig 4. Modificació d'usos de sòl

Es pregunta pel **calendari** de la implementació del projecte i s'explica que ara s'està en un procés de recollida de propostes i amb això es pot crear un document d'aprovació inicial o desestimar continuar amb el projecte. A més, no hi ha un període tancat per passar d'unes fases a unes altres, és un procés viu que es pot ajustar segons vagi evolucionant. Després del document inicial encara s'hauria de fer un d'aprovació provisional (tots dos s'haurien d'aprovar al ple municipal), i després fer-ne un d'aprovació definitiva que ha d'aprovar la Generalitat. Llavors, en aquest moment, és quan es pot decidir si realment s'executa o no, perquè cada pas depèn de la voluntat política. Malgrat les explicacions de com funcionen totes les fases del procés d'aprovacions de planejaments urbanístics no es creuen que no hi hagi un temps fixat entre una fase i l'altra, i consideren que s'estan tirant els diners si s'han de redactar aquests documents per no executar-ho.

Fig 5. Fases d'aprovació de planejament

Un veí exposa que Castelldefels té una **densitat** de 5.200 habitats/Km², que és multiplicar per 7 la densitat dels municipis veïns segons dades de l'IDESCAT. La ciutadania decideix que no es vol acollir a més persones ni que es construeixin més edificis. Després cadascú valorarà si pot adquirir un habitatge, perquè els veïns i les veïnes no són qui han de finançar l'accés a l'habitatge dels joves. Les tècniques diuen que tenen estudis que rebaten les dades de densitat i que un municipi amb tantes cases unifamiliars no es pot considerar que sigui dens.

Es mostra desconfiança de l'equip que ha de validar les propostes presentades per la ciutadania. Considera que no ho ha de fer l'ajuntament sinó una **comissió externa**. Tant l'avanç (que cal fer de nou), com el procés participatiu, s'han de redactar amb la població i les associacions veïnals perquè tothom se senti representat i hi hagi transparència, perquè al juliol es va presentar un calendari, tot i que fos provisional, de les fases del procés que ara ningú assumeix. D'altra banda, la **plataforma** no és entenedora i no tothom té dispositiu ni en sap. A més, falta documentació al web del procés com és el

document d'abast, que és crític en alguns dels aspectes que s'han presentat, la informació d'altres reunions... Des de l'ajuntament prenen el compromís de penjar la informació a la plataforma i s'explica que el primer informe urbanístic territorial no s'ha penjat perquè encara no ha arribat. Pel que fa a la plataforma, s'assumeix que el procés participatiu no pot ser únicament de manera telemàtica perquè tot i que s'han posat recursos per donar resposta a aquelles persones que tinguin dificultats per accedir-hi, ja sigui materials o formatius, cal donar-los l'oportunitat de fer les seves aportacions de manera presencial. Per això s'han programat per a les pròximes setmanes unes trobades obertes.

Es demana que s'aclareixi perquè es diu que el model de cases unifamiliars és poc sostenible i les tècniques expliquen que no es vol modificar el teixit que hi ha actualment. És més, les noves construccions han d'estar integrades amb l'entorn i no es poden edificar blocs de pisos alts a les zones unifamiliars. Però en alguna zona puntual cal augmentar la densitat. Els veïns i les veïnes expressen el seu malestar amb la **clau 18** que hi ha a les vores del Garraf i demanen que es tregui. Un veí comenta que si es vol construir un vial per evitar incendis, el fet de construir més habitatges fa augmentar les probabilitats que hi hagi un incendi, així que és un contrasentit permetre més construccions.

6

Un assistent explica la **dinàmica de sistemes de trànsit**, és a dir, si les carreteres estan col·lapsades i es construeixen més vials per alleugerar el trànsit, se soluciona el problema. Però això només és a curt termini, perquè a l'haver-hi una bona circulació més persones optaran per passar per aquesta carretera i, a la llarga, es tornarà a col·lapsar. Una cosa similar passarà amb l'habitatge. Si es construeixen 200 habitatges, en 15 anys hi haurà el mateix problema que actualment, amb l'agregant que ens haurem carregat el bosc i el seu ecosistema.

Un altre problema que té Castelldefels és l'autopista, perquè talla el municipi. Això ho van permetre els governants de llavors i amb l'avanç s'obre la porta perquè vingui gent de fora i això no interessa. El que cal és fer una **bossa d'habitatges** a la que la **gent jove** tingui accés. Es podria fer a la zona industrial, que està desaproveitada. D'altra banda, els eixos que s'han dissenyat no tenen sentit perquè l'autopista i la línia de ferrocarril no permeten que hi hagi continuïtat. I com s'aprovi l'ampliació de l'aeroport encara pitjor, així que cal escoltar a la ciutadania per evitar que passin totes aquestes coses.

Tornen a expressar el seu malestar amb la demora de la reunió amb les associacions veïnals i es manifesta la preocupació pel preu dels habitatges, la poca seguretat, neteja i feina que hi ha actualment. Es té la sensació que es volen posar blocs de pisos per poder cobrar més impostos. No queda clar què és el que vol fer l'ajuntament. Cal tenir cura de la gent que viu ara a Castelldefels i no mirar d'atraure més gent.

No cal créixer més, i no es pot permetre **construir a costa dels boscos** (canal olímpic, rugbi, l'Olla del Rei, etc.). D'altra banda, cal tenir en compte els planejaments dels municipis veïns, com el del Pla de Ponent de Gavà, que ja preveuen la creació d'habitatge en àrees molt properes a Castelldefels. A més a més, caldria més detall de les **regulacions de construccions** que es van realitzar quan no es podia i ara se'ls vol regularitzar.

Es fa menció a la falta de **transport públic** al municipi, perquè l'autobús no arriba a tots els barris i de la dificultat que tenen a la zona de Vista alegre, tant per la falta de serveis com d'**accessibilitat** (terreny és abrupte, voreres són estretes, falta de manteniment de les infraestructures, l'ascensor no funciona). És una llàstima que no es consideri un eix verd.

Pel que fa a l'habitatge, caldria fer una actuació d'**habitatges buits** per no especular i que sigui social. La informació que ha arribat respecte als habitatges i les alçades ha sigut contradictòria i això genera neguit. Les tècniques expliquen que a l'avanç no es defineixen les alçades ni el grau d'ocupació, que això es fa a la següent fase, i que es va posar la **clau 18** per permetre aquesta flexibilitat d'acció, però que es pren nota de la proposta de canviar-ho. També es demana saber quin tipus d'equipament es volen ubicar al municipi i que la ciutadania pugui decidir quins i a on es volen posar.

Per finalitzar es demana més centres educatius (batxillerat artístic, escoles d'idiomes, FP, escoles infantils...), més seguretat als carrers (drogues, alcohol, etc.) i millorar la zona industrial, perquè hi ha deficiències d'enllumenat, neteja, accessibilitat... i les fàbriques també paguen impostos i donen feina a més de 50 famílies. Si es vol donar un futur als joves cal oferir-los un lloc on treballar. Abans de planificar el futur cal treballar el **present**.

RESUM DE PROPOSTES

Procés d'elaboració

- ❖ Elaborar un nou avanç de planejament conjuntament entre la ciutadania i l'ajuntament.
- ❖ Impulsar un nou procés participatiu conjuntament entre la ciutadania i l'ajuntament.
- ❖ La ciutadania hauria de decidir si es vol augmentar la densitat del municipi.
- ❖ Crear una comissió de seguiment externa que determini quines propostes són millors.
- ❖ Fer més reunions amb les associacions veïnals.
- ❖ Cal més concreció i comunicació. La plataforma digital és insuficient, perquè no tothom té accés a ella.
- ❖ Cal que s'especifiqui una mica més l'Avanç, en detall, per poder discutir què es vol fer a cada punt.
- ❖ Penjar el document d'abast, els informes de les sessions i el primer informe urbanístic territorial (quan arribi) a la plataforma.
- ❖ Preveure l'afectació per l'ampliació de l'aeroport.
- ❖ Preveure l'afectació dels planejaments de municipis propers, com el Pla de Ponent de Gavà.
- ❖ Tenir cura de la gent que viu ara a Castelldefels i de les problemàtiques actuals (habitatge, seguretat, neteja, feina, etc.) abans de pensar en un planejament futur.

8

Medi ambient

- ❖ No eliminar zones verdes.
- ❖ L'habitatge social és necessari, però no a costa de la natura.

Urbanisme

- ❖ Donar més detall de les parcel·les que es volen modificar i els seus usos assignats.
- ❖ Rebutjar els canvis de qualificació (clau 18, treure zones verdes ...).
- ❖ Donar més detall de les regulacions de construccions fetes quan no es podia.
- ❖ Incloure Vista Alegre en un eix accessible amb serveis.

Habitatge

- ❖ Buscar alternatives a la construcció d'habitatges en àrees actualment ocupades per arbres.
- ❖ Que l'ajuntament compri els habitatges buits per incloure'ls a la dotació de protecció oficial, per exemple, a la zona industrial.

Transport

- ❖ Crear línies d'autobús que comuniquin tots els barris.

ANNEX 1 - PRESENTACIÓ TÈCNICA

Les tècniques dels Serveis Territorials de l'Ajuntament presenten l'avanç de planejament. Expliquen que s'ha treballat amb l'AMB des del 2018 perquè es demana als municipis que vertebrin el territori a partir d'eixos verds. Es realitzen uns estudis previs i es detecta que el traçat de les antigues rieres es podia entendre com a eixos vertebradors del territori, i que caldria estructurar zones que actualment no tenen cap jerarquia d'ordenació. D'aquesta manera es pot aconseguir una xarxa més amigable i accessible, alhora que s'afavoreix la mobilitat activa (a peu o bicicleta). Concretament, l'avinguda del canal olímpic i l'eix del centre ja s'han fet amb aquests criteris i s'ha comprovat que afavoreixen la connexió i que han generat activitat a l'entorn.

L'avanç de planejament no és normatiu, i té dos objectius: per una banda, **exposar al públic el document** perquè tothom pugui donar la seva opinió i, d'altra banda, **és un requisit per fer el tràmit inicial mediambiental**. Però no és una proposta que depengui únicament d'aquest ajuntament ni és un projecte constructiu, perquè després de l'aprovació definitiva s'han d'iniciar molts més plans i projectes i ha de passar per moltes legislatures.

S'ha detectat que hi ha zones amb concentració d'equipaments i zones verdes al centre, però a la part occidental no és així i, fins i tot, es troben igual que quan es va aprovar el planejament actual (al 1976). Cal tenir en compte que Ca n'Aimeric ara està definit com equipament, quan realment és una zona verda i no està catalogada com a tal. En aquestes zones tampoc hi ha parcs públics ni escoles. En definitiva, Castelldefels és un territori molt **centrificat**.

El que es vol fer és connectar els principals espais naturals de Castelldefels (Garraf i platja) i enllaçar-los amb vies amigables, alhora, que es mantenen els connectors que ja existeixen. Actualment, hi ha peces disperses i cal posar una mica d'ordre. Es dissenya un projecte d'eixos que serveixi per poder passar transport públic, posar equipaments al voltant dels eixos, fomentar la cohesió social i renaturalitzar l'espai, és a dir, que els carrers tinguin més parterres i paviments drenants que permetin caminar de manera més còmoda i segura.

Ca n'Aimeric es vol convertir en un gran espai verd atractiu pel municipi. Actualment, ja s'ha demanat un pla paisatgístic i no es vol edificar més.

És veritat que hi ha problemes per creuar les grans infraestructures que té el municipi (C-31, C-32 i ferrocarrils), però l'AMB ja ho té present i està fent estudis de com solucionar-ho. Se'ls hi pot demanar. Però cal saber defensar el model.

A l'avanç de planejament es proposa:

- ❖ **un model de ciutat policèntrica.** Actualment, Castelldefels no ho compleix perquè tot es concentra en un punt. Això implica un gran nombre de desplaçaments interns en transport privat i per evitar-ho es vol crear petits nuclis que ofereixin petits serveis (forn de pa, botigues de queviures, etc. No grans centres) i petits equipaments de barri. Això permetrà que tothom en tingués accés a menys de 15 minuts de casa seva, fer cohesió social, crear refugis climàtics exteriors (parc amb ombres) i interiors (sales condicionades amb arquitectura bioclimàtica i passiva), etc.
- ❖ Fer una **delimitació clara de la zona del Garraf** respecte a la trama urbana, amb finals més regulars, a poder ser amb un vial que faci de franja de protecció contra els incendis i faciliti l'accés dels bombers.
- ❖ **Incorporar el 5% del terme municipal a sòl no urbanitzable**, desclassificant 646.500m² de sòl forestal que està com urbanitzable.

Al setembre 2022 es va rebre un informe que deia que el creixement de la població ja està arribant als seus màxims. S'ha detectat que el creixement és degut a la gent que ve de fora, i té un alt nivell adquisitiu. En canvi, les franges d'edat entre els 20 i els 40 anys

marxen de Castelldefels en cerca d'habitatges més assequibles. A l'Avanç no s'ha donat un número màxim habitatges ni de sostre edificable.

Aquest sistema d'eixos que es proposa ja s'ha aplicat a Castelldefels (eix del centre i canal olímpic) i a altres poblacions (Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà), i està demostrat que funciona. A més a més, les Nacions Unides també demanen que les ciutats siguin més accessibles, sostenibles i amigables.

El que es vol és construir un nou model de ciutat i, amb la publicació de l'avanç de planejament, s'obre el **període de debat i d'escolta de la ciutadania**. Es vol saber què pensa sobre els models de connectivitat, si es vol tenir una ciutat equilibrada i potenciar la mobilitat activa.